

REDENEN OM TE GELOVEN

SCOTT HAHN

REDENEN OM TE GELOVEN

*Hoe kunnen wij het katholieke geloof
begrijpen, uitleggen en verdedigen*

Jade 7

INHOUD

DEEL I. NATUURLIJKE REDENEN

Hoofdstuk 1 — Meer dan een gevoel

OVER DE LIEFDE VOOR DE STUDIE EN HET VERLANGEN NAAR DE DOOP ..	11
“Echt gedoopt”	12
Wederdoop en onderzoek	14
Wees voorbereid	16
Zaden van het Woord	17
Van automatisme naar begrip	19

Hoofdstuk 2 — Het is aan ons om het waarom te overdenken

ZIEN, GELOVEN EN VLIEGEN	22
Met twee vleugels	23
Vier gaven	25
Zien wat belangrijk is	28
Vertrouw, maar verifieer	30

Hoofdstuk 3 — Natuurlijke redenen

DE OVERTUIGINGSKRACHT VAN HET HEELAL	33
Positieve bewijzen	36
Wegen om te bewandelen	37
Andere wegen	41
Overtuigingen blijven uitnodigingen	43

Hoofdstuk 4 — Goed en Slecht

DOEN EN LATEN	45
Wat in het hart geschreven staat	47
Wie is de bedenker?	50
Het enige probleem	52
Wat er ontbreekt	54
Weer in genade aangenomen worden	55
Terug naar de natuur	57

Hoofdstuk 5 — De grenzen van het verstand	
HET BEWIJS VAN WONDEREN EN PROFETIE	60
Opnieuw geboren worden	62
Het profetisch motief	64
De taal van de tekenen	66

II. BIJBELSE REDENEN

Hoofdstuk 6 — De onveranderlijke Bijbel	
DE KERK ALS ÉÉN FUNDAMENT	67
De eredienst is er om boetvaardig te blijven	69
Het verklaren van de tekst	71
Wat bestond het eerst?	74
Kenmerken van de katholieke Kerk	77
De Kerk is één	77
De Kerk is heilig	80
De Kerk is katholiek	83
De Kerk is apostolisch	86
Controle van de werkelijkheid	89

Hoofdstuk 7 — Heiligen die leven	
OVER DE LIEFDE EN DE GRENZEN VAN DE MENSELIJKE OMGANG	91
Omhuld door een wolk	92
Wat de ziener zag	94
Eén middelaar	96
Metafysische muurtekeningen	97
Maria is al gezegend tijdens haar leven	98
Maria als voorspreekster	100
Eerbiedwaardig vat	103
Geheel heilig	105

Hoofdstuk 8 — Een grote hoeveelheid bewijs	
DE EUCHARISTIE EN HET ZUIVERENDE VUUR VAN HET OFFER	107
De Bijbel in de Mis	108
De Mis in de Bijbel	111
De Mis als Offer	114
Missen voor de Overledenen	117

Hoofdstuk 9 – Vrede van de Steenrots	
OVER HET PAUSAMBT EN DE TEKSTEN WAAROP DAT BERUST	122
Snelle vragen en antwoorden	123
Petrus het Hoofd	125
Het verzet en de Rots	128

Hoofdstuk 10 – Redenen van het Koninkrijk	
BEANTWOORDEN MET JE LEVEN	130
Hoogten en Diepten	131
De wet van de huishouding	133

III. KONINKLIJKE REDENEN

Hoofdstuk 11 – Geschapen voor het Koninkrijk	135
De weg terug	138

Hoofdstuk 12 – Het vergankelijke en het toekomstige koninkrijk	
HET VERSCHIL DAT DAVID VEROORZAAKTE	142
Het huis van de opkomende zon	143
De sleutels van David	146
De ondergang van de troon	149
Er blijft altijd hoop	150

Hoofdstuk 13 – Het koninkrijk komt	
OVER CHRISTUS DE KONING, DE ZOON VAN DAVID	153
Valse starten	154
Een koning is geboren	155
Wat de Koning over zichzelf openbaart	157

Hoofdstuk 14 – Wanneer het koninkrijk komt	
DE KERK IS HET KONINKRIJK	161
Een maaltijd bereid voor een koning	162
Belangrijk nieuws	164
Nieuw en verbeterd	165
Invloed op de Kerk	168
De waarde van de Kerk, land van onze dromen	171
Jeruzalem, mijn vaderstad	173

Hoofdstuk 15 – Het studieplan gedurende het katholieke leven

APOLOGETISCHE AANMOEDIGING	176
Juist zoals het moet zijn	176
Veranderingen die de Mis teweeg brengt	179
Sleutels voor het Koninkrijk	181
NOTEN	184

Aan David Timothy Bonaventure Hahn

Ter gelegenheid van
zijn eerste heilige communie
en heilig vormsel.

DEEL I. NATUURLIJKE REDENEN

Hoofdstuk 1

Meer dan een gevoel

OVER DE LIEFDE VOOR DE STUDIE EN HET VERLANGEN NAAR DE DOOP

Ik was de allerjongste student van mijn jaar.

Zoals bijna iedereen in die nieuwe klas, woonde ik voor het eerst van mijn leven ver van huis en mijn familie en snakte naar alles wat het Grove City College ons te bieden had. Ik weet trouwens zeker dat ik daar meer naar verlangde dan mijn klasgenoten. Ik was altijd een academisch ingestelde scholier geweest, het type dat het woord “studeren”, wanneer het als zelfstandig naamwoord gebruikt werd, nog met een hoofdletter wilde schrijven. Ik had mij nog maar betrekkelijk kort geleden bekeerd tot het christendom, maar was al “gepakt en gemazeld” in de theologie en op het Grove City College zou ik kunnen studeren bij bekende geleerden uit de evangelische en calvinistische wereld. Grove City was bovendien geen geïsoleerd christelijk instituut. Het was onderdeel van een culturele beweging. Twee andere universiteiten van evangelisch calvinistische signatuur in die omgeving, het Westminster – en het Geneva College en het hele gebied dat gelegen was tussen die universiteiten en de onze – voor het grootste deel bestaande uit kleine dorpjes en boerengehuchten – waren overspoeld door pastorale en gemeenschapsactiviteiten die de nodige inspiratie, energie en zelfs afgevaardigden van de colleges vergden.

Toen ik dus mijn eerste stappen buitenshuis zette en de wijde wereld introk, stond ik zoals een echte nieuwe student betaamt, open voor nieuwe ervaringen en ideeën. En de universiteit en haar omgeving waren heel wel in staat om mij bezig te houden. Toch was het voor mij geen gemakkelijke overgang. Grove City College was niet in staat om alle eerstejaars in de slaapvertrek-

ken van de nieuwkomers onder te brengen en dus werden er een aantal van hen geplaatst bij de ouderejaars. Ik was één van hen. De ouderejaars waren vriendelijk en hartelijk, maar toch voelde ik mij alleen. Dat gevoel werd gedeeltelijk veroorzaakt door een bepaald soort heimwee. Gedeeltelijk werd het ook veroorzaakt doordat ik mij, in die groep van oude vrienden, een buitenstaander voelde – iemand die zij al hun grappen en grollen nog moesten uitleggen. Maar een belangrijk deel van dat gevoel werd ook veroorzaakt doordat ik andere interesses en idealen had. Ik kwam er voor studie en intellectueel gezelschap en misschien zelfs wel om lid te worden van enkele disputeren. Maar zij gedroegen zich als een stel uitgebluste jongeren, voor wie het college zijn mystiek en de professoren hun aanzien hadden verloren.

Toch kon ik langzamerhand de kloof tussen mij en de andere eerstejaars overbruggen. Ik leerde twee jongens kennen, Doug en Ron, omdat zij dezelfde interesse en verlangen naar christelijke kameraadschap hadden. Die twee jongens waren verreweg de populairste eerstejaars op de universiteit. Toen ik hen gedurende de eerste weken van het semester leerde kennen, vertelden zij mij veel over de Kerk die zij bezochten. Doug en Ron waren daar zo enthousiast over dat zij over weinig andere dingen spraken. Ieder andere onderwerp scheen telkenmale terug te voeren op het belangrijkste item van hun conversatie, namelijk de Kerk die zij ontdekt hadden.

“Echt gedoopt”

De plaats was meer dan vijftien kilometer van onze universiteit en van die van Westminster verwijderd. Elke zondag werd er een gebedsdienst gehouden, waarbij je moest blijven staan. Er werd keihard gezongen en van de preek begon je te beven. De gemeenschap bestond uit lokale boeren, studenten en professoren van de colleges. Er was een netwerk opgebouwd voor sociale dienstverlening, waaronder adoptie, pleegzorg en programma's voor probleemjongeren. Elke dienst werd afgesloten met een “handoplegging” waardoor mensen genezen schenen te worden van hun kwalen, die uiteen liepen van depressie tot kanker. Bijna elke maand werden, na afloop van de dienst, veel nieuwe leden gedoopt d.m.v. volledige onderdompeling in de nabijgelegen rivier.

Deze gebeurtenissen waren het favoriete gespreksonderwerp wanneer wij van de ene klas naar de andere liepen en ook tijdens de tafelgesprekken in de eetzaal, kwamen wij onvermijdelijk op dat onderwerp uit. Na enkele weken stemde ik er uiteindelijk mee in om mijn nieuwe vrienden naar hun zondagsdienst te vergezellen.

Gedurende de lange tocht naar de kerk werden wij steeds nieuwsgieriger. Door de dienst zelf werden wij niet teleurgesteld. Er werd veel gezongen, de preek was indrukwekkend en na de dienst was er een handoplegging. Ik vroeg mijzelf af waarom mijn eigen presbyteriaanse gebedsdienst niet op deze manier gehouden kon worden. Mijn eigen kerk wist de mensen te boeien met speciale programma's zoals Young Live, maar dat kon alleen maar gerealiseerd worden door de tieners en de kleine kinderen te scheiden van de volwassenen en hen een eigen programma aan te bieden. Maar in deze kerk zat een dwarsdoorsnede van de lokale bevolking en iedereen voelde zich betrokken.

Op de terugweg begonnen Doug en Ron te praten over het feit dat zij zich weldra zelf in die rivier zouden laten dopen. De vraag was niet meer *of* zij deze volgende stap zouden zetten maar de vraag was alleen nog *wanneer*.

En juist toen, op het moment dat zij begonnen te spreken over gedoopt worden, werd ik steeds minder enthousiast. Het gesprek zette zich voort toen wij terug waren op het terrein van de universiteit, waar een aantal studenten spraken over de "echte doop".

Hoewel wij allemaal als kind gedoopt waren, verwierpen mijn vrienden nu het idee van de kinderdoop. Toen ik hen hierop wees, antwoordden zij: "Scott, wat herinner jij je nog van de kinderdoop?" Anderzijds benadrukten zij dat wij ons allen nog goed konden herinneren wat wij op deze dag in deze pas ontdekte streekkerk gezien, gehoord en gevoeld hadden en dat de waarheid van deze kerk heel wel bleek uit de wonderen.

Toch aarzelde ik. "Maar staat het in de Bijbel dat je opnieuw gedoopt moet worden? En zijn jullie er zeker van dat de kinderdoop niet in de Bijbel wordt beschreven?"

Eén van de jongens beantwoordde mijn vraag met een wedervraag "Okay, Scott, waar staat in het Nieuwe Testament iets over de kinderdoop?" Ik had daar op dat moment geen antwoord op.

Wederdoop en onderzoek

Mijn vrienden lachten mij niet uit. Zij probeerden om, wat zij beschouwden als mijn “overdreven intellectuele neigingen”, te ontmoedigen. Begrijp mij niet verkeerd, het waren heel intelligente jongens. Zij waren echter van mening dat zij, na een dergelijke verheven gebedsdienst meerdere malen te hebben meegemaakt, geen verdere onderbouwing nodig hadden. Zij hadden het gevoel dat hun ervaring voldoende aanleiding vormde om actie te ondernemen.

Het probleem bleef mij bezig houden. Deze nieuwe vrienden betekenden veel voor mij en hun kerk sprak mij erg aan. Maar het vooruitzicht om opnieuw gedoopt te worden baarde mij zorgen en ik wist niet goed waarom. Ik besloot om het probleem voor te leggen aan een professor die bij mij in hoog aanzien stond, Dr. Robert VandeKapelle. Ik volgde bij hem de colleges “bijbelse ideeën”, die mij bijzonder aanspraken. Dr. VandeKapelle was nog maar pas afgestudeerd op Princeton en zijn liefde voor het onderwijs sprak uit zijn colleges en zijn stralende ogen. Met zijn stalen brilletje en zijn conservatieve strikjes leek hij zelfs een beetje op de nieuwsgierige professor en hij moedigde de manier van studeren aan waar ik over droomde toen ik mij inschreef voor Grove City College.

Op zekere middag vertelde ik hem op zijn kantoor dat enkele vrienden en ikzelf van plan waren om ons opnieuw te laten dopen.

Hij fronste zijn wenkbrauwen boven zijn stalen brilletje, maar zijn ogen bleven stralen en hij sprak vriendelijk als altijd. “Opnieuw laten dopen? Waarom?”

Hij wist natuurlijk van de kerk die wij bezochten. Iedereen wist daarvan.

Ik zei, “Ik ben als kind gedoopt, maar dat heeft voor mij geen betekenis meer”.

Hij bleef glimlachen. “Dus?”

“Waar staat dat in het Nieuwe Testament?” vroeg ik hem.

Nog steeds glimlachend vroeg hij mij, “Heb je erin gekeken?”

Mijn zwijgen was voor hem voldoende antwoord. Hij zei, “Wel, misschien moest je dat maar eens doen” en vervolgens pinde hij mij vast: “Scott, waarom zouden wij de kinderdoop niet als onderwerp nemen voor jouw onderzoeksscriptie bij mijn colleges?”

De volgende zondag werden mijn vrienden “gedoopt”. Maar ik ging niet met hen mee en ik bezocht een kerkdienst dichterbij de universiteit. Ondertussen had ik alle boeken uit de bibliotheek gehaald over het onderwerp kinderdoop. Dat bleek vanaf het begin van de protestantse reformatie een twistpunt te zijn tussen de klassieke gereformeerde stromingen (lutheranen en calvinisten) en de anabaptisten (baptisten en mennonieten). Ik noteerde de boeken op mijn bibliotheekkaart, deed ze in mijn rugzak en nam ze mee naar mijn slaapvertrek waar ik ze tot diep in de nacht bestudeerde.

Wat heb ik daarvan geleerd? Ik heb geleerd dat de kinderdoop in feite al heel lang bestond en dat degenen, die aan de kinderdoop vasthielden, daarin werden ondersteund door de heilige Schrift. Jezus zelf heeft gezegd: “Laat die kinderen toch begaan en verhinder niet dat ze bij Mij komen, want van zulke kinderen is het koninkrijk der hemelen” (Mt 19,14). De Heer maakte duidelijk dat het *koninkrijk* toebehoort aan deze *kinderen* en het doopsel is in zekere zin het teken van het komende rijk (zie Mt 28,18-19). Toen Petrus het evangelie op het eerste Pinksterfeest voor het eerst verkondigde, gebruikte hij gelijke bewoordingen: “Bekeer u! Ieder van u moet zich laten dopen in de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden. Dan zult u de genade van de heilige Geest ontvangen. De belofte geldt immers voor *u en uw kinderen* (Hnd 2,38-39).

Deze passages uit het Nieuwe Testament maakten de kinderdoop voor mij plausibel, alhoewel niet zo expliciet als ik gewild had. Maar toen ik de argumenten las, die studenten en geleerden hadden verzameld uit de *hele* Bijbel (het Oude en het Nieuwe Testament), was de zaak overduidelijk. Toen ik het “nieuwe verbond” van Jezus beschouwde in het licht van de afspraken die God met zijn volk had gemaakt, zag ik dat de kinderen daarbij nooit werden vergeten. Als God de nieuwgeborenen van Israël gedurende tweeduizend jaar verwelkomde door middel van een rituele besnijdenis, waarom zou Hij dan plotseling de hemel sluiten voor baby’s die een rituele doop niet konden begrijpen? En als Hij een dergelijke radicale verandering in de verbondsafspraken had willen aanbrengen, zou Hij dat dan niet expliciet hebben gezegd?

Toen ik het Nieuwe Testament las in het licht van het Oude Testament, werd het Nieuwe Testament voor mij veel duidelijk-

ker. En ik wist ook welke weg ik in mijn leven als christen wel en niet moest volgen. Ik had argumenten om hetzelfde over de kinderdoop te geloven als mijn calvinistische voorvaders en leraren hadden gedaan.

Ik zal jullie niet lastig vallen met een gedetailleerde weergave van de scriptie die ik schreef. Ik volsta met te zeggen dat ik besloten heb om mij niet opnieuw te laten dopen. En van Dr. VandeKappelle kreeg ik een uitstekend cijfer. Vervolgens sloot ik mij aan bij één van die stemmige, glansloze plaatselijke gemeentes. Een gemeente die de kinderen “echt” doopte en die op meer conventionele wijze gebedsdiensten hield.

Op de universiteit had ik voor het eerst ervaren wat echt studeren betekende en dat je leven, door gedisciplineerd te studeren, kan veranderen. Ik leerde om mijn gevoelens telkenmale te testen op de juiste argumenten en om de ideeën, die ik vormde, te vergelijken met de bijbelse overlevering van de christelijke kerken. Deze methode vormde voor mij enkele jaren later aanleiding om te gaan geloven in de aanspraken van de rooms katholieke Kerk, een Kerk waarin ik daarna volledig ben opgenomen. Maar dat is een ander verhaal, voor een ander boek.

Wees voorbereid

De moraal van het verhaal uit *dit* boek werd vele jaren geleden uiteengezet in de eerste Brief van de heilige Petrus, “heilig in uw hart Christus als de Heer, altijd bereid tot verantwoording aan ieder die rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft. Maar doe het met zachtaardigheid en respect” (1 Pe 3,15 –16 a).

Soms moeten wij in het leven een sprong in het duister maken en ons laten leiden door een onderbuiksgevoel of varen op blind vertrouwen. Maar dat zijn geen “normale” tijden. Meestal zijn dat momenten van extreme nood. Wij moeten er niet naar streven om ons leven constant in een crisissituatie te laten verkeren. De normale weg die wij moeten volgen blijkt uit het gebruik van het woord “altijd” door de heilige Petrus. Wij moeten, zoals padvindders, altijd “voorbereid” zijn om uit te leggen waarom wij geloven wat wij geloven. Die uitspraak veronderstelt dat wij ons geloof op rationele gronden kunnen verdedigen en dat wij bereid zijn om ons, gedurende ons hele leven, te prepareren om de

geloofsartikelen die wij belijden, te kunnen verdedigen. Als student was ik kwetsbaar omdat ik mij nooit had ingespannen om de betekenis van de doop te bestuderen. Toch was ik mij, bij die ijverige gemeente met hun wederdoop, intens bewust van mijn *gevoel*. Wat ik moest leren was dat de goddelijke wetten, evenals de wet van de zwaartekracht, niet afhankelijk zijn van *mijn gevoel*. Die wetten zijn onverbiddelijk en God wil dat wij ze kennen, ook al komen daarbij geen sterke emotie of duidelijke wondertekenen naar voren. Ik moest leren hoe ik met mijn verstand het doopmysterie kon bevatten. Want dopen is een heilig teken, dat door Jezus Christus is ingesteld en dat wordt uitgevoerd met het meest basale wat er is, water.

Ik ben nu éénendertig jaar christen en leer nog steeds die les en hoop die les te blijven leren tot ik sterf, want de mysteries van het christendom zijn onpeilbaar. In deze mysteries nemen wij deel aan het leven van God en niemand van ons zal dat leven ooit in zijn volledigheid kunnen bevatten. Nogmaals, de mysteries zijn onpeilbaar en onuitputtelijk maar zeer begrijpelijk, want *God heeft zelf gewild dat wij ze zouden kennen*. Dat is de reden dat Hij zich openbaarde in de heilige Schrift. Dat is ook de reden dat Hij zich openbaarde in de schepping, “het boek van de natuur”.

God en zijn wegen zijn begrijpelijk en verdedigbaar en als christenen hebben wij de zoete plicht deze wegen te leren kennen en om ze, zo vaak als wij dat willen, te verdedigen. Er is altijd gelegenheid om te studeren, te overdenken en te evangeliseren. Waar wij ook gaan of staan, God is altijd bij ons. En naar de meeste plaatsen kunnen wij een goed boek meenemen om op een stil moment te bestuderen. Daar kun je levenslang mee bezig zijn.

Zaden van het Woord

Dit boek is een oproep aan katholieken om de plicht, zoals Petrus die heeft omschreven, te vervullen. Het is niet voldoende wanneer wij alleen maar hoop *voelen*, om vervolgens te hopen dat die hoop op anderen zal overslaan. De heilige Petrus wil dat wij ons prepareren om verantwoording af te leggen van de hoop die in ons leeft en dat wij kunnen laten zien dat die hoop goed gefundeerd is en gebaseerd op de ultieme werkelijkheid.

Wij spreken hier wederom over veel meer dan een gevoel. Wij spreken hier over theologie. Met name hebben wij het hier over de tak van de theologie die bekend staat als “apologetiek”, de kunst om het geloof uit te leggen en te verdedigen.

Geschiedenisstudenten weten misschien dat er bij de oude kerkvaders een categorie bestond, die wij de “apologeten” noemen. Dat waren mannen die het als hun plicht zagen om de christelijke leer te verkondigen in bewoordingen die voor de gewone niet-christenen begrijpelijk waren. Zij beriepen zich niet zozeer op Gods openbaring – noch op de Bijbel noch op de geloofsbelijdenis – maar op logica, wetenschap, natuurkunde, geschiedenis en gezond verstand. Zij deden zelfs een appel op de hoogste principes van de heidense filosofie en godsdienst, waarbij zij aantoonde dat deze beter werden vervuld door het christendom! Eén van de bekendste vroege verdedigers van de Kerk, de heilige Justinus de Martelaar, destilleerde uit deze benadering een handig principe: “wat waar is hoort bij ons”.¹ Omdat God de wereld heeft geschapen met alles wat erin is, inclusief de heidense filosofen, kon Justinus bijna alles wat hij tegenkwam als “zaden van het Woord” beschouwen.

Dit gold voor veel apologeten. Niet ieder van hen was even beleefd en “katholiek” als Justinus. Maar de meeste van hen schonken speciale aandacht aan het geven van goed onderbouwde antwoorden op bezwaren, die hun tijdgenoten tegen de christelijke leer en praktijk hadden; ook al waren die bezwaren lasterlijk, onjuist, of gaven zij gewoon een verkeerde voorstelling van zaken.

Wij leven nu, zoals die oude kerkvaders, in een cultuur die wars is van het christendom en die sceptisch staat ten opzichte van de kerkelijke leer inzake de goddelijke openbaring. Wij leven in een cultuur die het geloof vaak belachelijk maakt door het af te schilderen als een vorm van lichtgelovigheid, kwezelarij of bijgeloof. Er zijn veel mensen die willen dat wij uit onze schulp kruipen om op geloofwaardige wijze verantwoording af te leggen van de dingen waarin wij geloven. Sommigen van hen zijn vijandig, sommigen zijn nieuwsgierig of geamuseerd, en weer anderen zijn oprecht zoekend. Wij moeten, evenals onze oude voorvaderen, voor eens en voor altijd de kunst van de apologetiek ter hand nemen. Wij moeten er klaar voor zijn om een goed gefundeerde verdediging te kunnen voeren.

De eerste stap is gemakkelijk. Wij moeten ons niet “schamen voor het evangelie” (Rom 1, 16). Wij moeten ons niet schamen voor de dingen die ongelovigen verachten en versmaden. Wij moeten niet bang zijn om ons de gaven die God ons geschonken heeft eigen te maken, zoals de christelijke dogma’s. De historicus Lionel Trilling, een agnosticus, constateerde: “wanneer het dogmatische principe in de godsdienst veronachtzaamd wordt, suddert dat geloof een tijdje voort op basis van algemene emoties en ethische bedoelingen, maar weldra verliest dat geloof haar overtuigingskracht en zelfs haar bestaansrecht”.

Voor de niet gelovigen staat het dogma haaks op het menselijk verstand. Het is volgens hen iets dat, volledig in strijd met het menselijk denken, met geweld van buitenaf wordt opgelegd. Het is de taak van de christelijke apologeten om te laten zien dat de geloofsdogma’s niet in strijd zijn met het menselijk verstand. Hoewel de artikelen van het geloof het menselijk verstand vaak te boven gaan, zijn zij toch niet onredelijk.

Maar het zijn niet alleen de ongelovigen die een vaag beeld van de kerkelijke leer hebben. De dogma’s waren voor mijn medestudenten en mijzelf, alhoewel wij vrome christenen waren, bijna irrelevant geworden ten opzichte van de intensiteit van ons gevoel tijdens die gebedsdiensten. Wij vreesden dat het louter bestuderen van de dogma’s een bedreiging vormde voor ons geloof, dat het ons geloofsvuur zou doven of dat daardoor zelfs de wonderen van God werden getart.

Wij hadden het bij het verkeerde eind, zoals Dr. VandeKappelle mij liet zien. Wij christenen moeten “altijd voorbereid zijn om ons te verdedigen”.

Van automatisme naar begrip

Zoals een oud spreekwoord luidt is aanvallen nog altijd de beste verdediging. Apologetiek moet nooit alleen maar een volwassen, christelijke versie proberen te zijn van *Slimme antwoorden op Domme vragen*, een boek dat ik als kind verslond. Wij zijn niet op zoek naar de snelle inkoppers waarmee wij onze lastige burens of medewerkers de mond kunnen snoeren. Wij zijn op zoek naar antwoorden die bevredigend zijn voor onszelf en voor anderen. Apologetiek is een theologische kunst die gebaseerd moet zijn

op de hechte fundering van theologische wetenschap. Als onze verdediging niet stoelt op een grondige voorbereiding, een diepgaande christelijke vorming, zal die verdediging op zijn minst niet overtuigend, maar waarschijnlijk zelfs beledigend zijn.

“Slimme antwoorden” waren niet wat de heilige Petrus wilde en God ook niet. Hij wil dat wij een verstand hebben dat een goede christelijk training heeft ondergaan – een verstand dat gevormd is door diepgaande studie, boetedoening en gebed – een verstand dat bedoeld is om nederig en edelmoedig te zijn. De antwoorden die aan een dergelijke verstand ontspruiten hebben veel meer overtuigingskracht dan de antwoorden die alleen maar berusten op ons geheugen (alhoewel geheugenvorming ook belangrijk is).

Als katholieken moeten wij onszelf aanpakken. Wij moeten eerst gaan verlangen naar een serieuze bestudering van de kerkelijke leer, de Schrift, de geschiedenis en de filosofie. Als wij dat verlangen nog niet hebben, moeten wij God vragen of Hij ons dat als gave, als genade wil schenken. Vervolgens moeten wij die plicht op ons nemen, ook al voelen wij ons er nog niet toe geroepen en vooral als wij het een moeilijk onderwerp vinden. Hoe moeilijker de taak, des te groter zijn de verdiensten. Vraag steun aan aartsvader Jakob, die veertien jaar lang moest werken om zijn geliefde Rachel als vrouw te krijgen (Gn 29).

Toch wil ik deze studie voor jullie zo pijnloos mogelijk laten verlopen. Dit boek begint met de beschrijving van enkele basale zaken over een geloof dat beredeneerd kan worden, waarbij ik “redenen om te geloven” zal geven voor hen die het bestaan van God en de katholieke Kerk regelmatig ter discussie stellen. Maar zulke bezwaren zijn vaak alleen maar tegen een bepaald geloofs-onderwerp gericht en wij willen proberen om onszelf en anderen een volledig geïntegreerd geloof bij te brengen. En daarom zullen wij, in het laatste deel van dit boek, verder gaan met het schetsen van een benadering van de bijbelse theologie – een geloof dat niet alleen te beredeneren valt – maar ook mooi en vol warmte is. Als ik mijn werk goed doe zul jij, na het lezen van dit boek, weggaan met een aantal nieuwe mogelijkheden om het geloof te overwegen en te bespreken, maar ook met een nieuw en boeiend denkmodel waarmee je de natuur (schepping), de Schrift (openbaring) en het leven zelf kunt begrijpen.

Dit boek gaat er uiteindelijk over hoe je een katholieke visie op de wereld kunt krijgen, een heldere benadering van alle vragen en bezwaren. In het jaar 1940 gaf de monnik Eugene Boylan openlijk blijk van zijn aversie tegen het bestuderen van dogmatiek door katholieke leken: “Wanneer leken theologie bestuderen, doen zij dat vaak vanuit apologetische overwegingen en niet om daarmee een dogmatische onderbouwing te krijgen van echte devotie. Wij zouden graag het omgekeerde zien”. Een aantal generaties later kunnen wij veeleer het omgekeerde zien. Apologetiek komt het meest duidelijk en overvloedig naar boven vanuit de bron van dogma en devotie.

Katholieke apologeten hebben, gedurende de laatste generatie, een overvloedige oogst voortgebracht. Ik zal niet proberen om het werk van auteurs, die over veel meer apologetische vaardigheden beschikken dan ik, over te doen. Ik heb bewondering voor hun prestaties en ik vind het belangrijk dat jullie kennis nemen van hun werk: James Akin, Dave Armstrong, Mark Brumley, Jeff Cavins, David Currie, pater George Duggan, Marcus Grodi, pater John Hardon, S. J., Thomas Howard, Kenneth J. Howell, Karl Keating, Peter Kreeft, Patrick Madrid, Rosalind Moss, pater William Most, pater Mitch Pacina, S. J., Stephen Ray, Alan Schreck, David Scott, Mark Shea en Tim Staples. Het zijn waardige opvolgers van de oude apologeten en ik vermeld hun naam met bewondering, maar ook met het gevoel van een reeds lang bestaande vriendschap. Sommigen van hen lopen al lang genoeg mee om invloed te hebben kunnen uitoefenen op mijn overgang naar de katholieke Kerk in 1986.

Wanneer je het werk van deze auteurs leest, ontdek je het soort apologetiek waar de heilige Petrus over sprak – apologetiek die zijn kracht ontleent aan de theologie en daarvan afhankelijk is, apologetiek die ons aanzet om theologie vurig te blijven bestuderen. Dat is de invloed van hun werk op mij en daarom schrijf ik dit boek voor jou.